

המחלקה לעבודה סוציאלית

(סימן מחשב 144)

ראשת תכנית: פרופ' ורד סלונים-נבו

רכזת לענייני סטודנטים: עדי ברן-חבה דוא"ל baranad@bgu.ac.il

טל' 08-6304507 פקס': 08-6304538

מטרת הלימודים

מטרת התוכנית להכשיר עובדים סוציאליים לעבודה במגוון רחב של תפקידים בשרותי הרווחה השונים. התוכנית מיועדת להקנות בצורה שיטתית ידע ומיומנויות בתחום העבודה הסוציאלית עם יחידים, משפחות, קבוצות, וקהילות וכן מיומנויות וידע הדרושים למחקר ולהערכה. תכנית הלימודים מעניקה כשירות בעבודה סוציאלית ובגריה זכאים לרישום בפנקס העובדים הסוציאליים. בוגרי המחלקה יוכלו להתקבל לכל תכנית ללימודים מתקדמים בעבודה סוציאלית ללא צורך בלימודי השלמה (בכפוף כמובן להישגיהם הלימודיים).

התכנית מכשירה סטודנטים למקצוע הע"ס ומקנה להם מיומנויות וניסיון בהתערבות, בארבעה מישורים: פרטנית, משפחתית, קבוצתית, וקהילתית. בוגרי המחלקה יהיו מסוגלים להשתלב במסגרות בהן מועסקים עובדים סוציאליים וליישם את המיומנויות שלמדו לטובת הפונים בשירותי רווחה בריאות ובארגוני החברה האזרחית.

רכיב מרכזי בתכנית הלימודים היא ההכשרה המעשית, הכוללת התנסות ישירה בעשייה מקצועית בשירותים חברתיים מגוונים, עם אוכלוסיות יעד שונות, ומלווה בהדרכה אישית ו/או קבוצתית.

מבנה הלימודים

תכנית הלימודים – חד מחלקתית (108 נק"ז)*

ייתכנו שינויים, יש לעקוב ולהתעדכן לפני כל סמסטר לקראת רישום לקורסים

שנה א'

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
144-1-0012	בין קריאה לכתובה אקדמית	2	-	2	2	א'
144-1-0241	רב תרבותיות	2	-	2	2	א'
144-1-0101	פסיכולוגיה התפתחותית	2	-	2	2	ב'
144-1-1031	יסודות הסטטיסטיקה	3	2	3	6	א'+ב'
144-1-0501	יסודות הכלכלה	2	-	2	2	א'
144-1-1061	מבוא למדיניות חברתית	2	-	2	4	א'+ב'
144-1-1071	יסודות בעבודה סוציאלית	2	-	2	4	א'+ב'
144-1-1091	הכשרה מעשית בשדה	2	-	2	2	א'+ב'
144-1-1791	יסודות הסוציולוגיה	2	-	2	4	א'+ב'
144-1-1911	מבוא לפסיכולוגיה	2	-	2	4	א'+ב'
144-1-1951	מבנה חברתי של ישראל	2	-	2	2	ב'
144-1-0079	סוגיות בנושא פליטות	2	-	2	2	ב'
144-1-0160	טעימות בעו"ס	2		2	2	ב'

תנאי מעבר משנה א' לשנה ב' :

ציון עובר בכל הקורסים המחלקתיים כולל בהכשרה מעשית שנה א' [סיורים], וציון 75 לפחות בקורס יסודות בעבודה סוציאלית.

שנה ב'

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
144-1-1291	שיטות מחקר א+ב	2	-	2	4	א'+ב'
144-1-1171	עבודה קהילתית א+ב	2	-	2	4	א'+ב'
144-1-1191	מיומנויות התערבות עם היחיד א+ב	2	-	2	4	א'+ב'
144-1-1231	הכשרה מעשית בשדה א+ב	8	-	16	6	א'+ב'
144-1-1131	פסיכולוגיה אבנורמלית	2	-	2	2	א'
144-1-0106	גישות פרטניות תאוריה של הפרקטיקה א+ב	2	-	2	2	א'+ב' אחת לשבועיים
144-1-0272	פיתוח מקומי בקונטקסט בינלאומי	-	-	26 מרוכז שעות	2	קורס תוכן באנגלית
	קורסי בחירה בהיקף של 8 נקז				8	א+ב

4 קורסי בחירה בהתאם להחלטת המחלקה.

תנאי מעבר משנה ב' לשנה ג':

ציון סופי של 75 ומעלה בקורסים הבאים : עבודה פרטנית עם היחיד וסביבתו, עבודה קהילתית

ציון עובר בכל הקורסים ובהכשרה מעשית.

שנה ג'

קורסי חובה + סמינרים

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
144-1-0200	יסודות הטיפול המשפחתי	2	-	2	4	א' + ב'
144-1-1211	שיטות מחקר איכותני	2	-	2	4	א' + ב'
144-1-1391	הכשרה מעשית בשדה	8	-	16	8	א' + ב'
144-1-1551	תפיסות ומיומנויות טיפול בעבודה סוציאלית	2	-	2	4	א' + ב'
144-1-0006	סמינר מונחה על ידי חברי הסגל הבכירים לפי תחומי עניין	2	-	2	2	א' + ב' שנת
144-1-0128	טיפול אינטגרטיבי ממוקד וקצר מועד			2	2	ב'
144-1-0086	עקרונות הטיפול הקוגניטיבי	2		2	2	ב'
144-1-1781	משפט ואתיקה	2	-	2	2	א'
144-1-1351	יסודות הטיפול הקבוצתי	2	-	2	4	א' + ב'
	קורסי בחירה בהיקף של 6 נקז		-		6	א + ב

• הערה- קורסי בחירה כהשלמה ל- 108 נק"ז

תנאי סיום שנה ג':

ציון סופי של 75 ומעלה בקורסים הבאים: יסודות הטיפול המשפחתי, תפיסות ומיומנויות טיפול בעבודה סוציאלית. כמו כן, ציון עובר בכל הקורסים ובהכשרה מעשית.

הכשרה מעשית

ההכשרה המעשית בעבודה סוציאלית משמשת הכנה לעיסוק במקצוע. ההכשרה מיועדת להקנות בצורה שיטתית את הידע, המיומנות והגישות הדרושים לפעולה במסגרת המקצוע ולאפשר ביצוע יעיל של תפקידים בשירותים השונים. חשיבותה הרבה של ההתנסות תחת הדרכה מקצועית, תוך יישום הידע הנלמד בקורסים, מקנה להכשרה המעשית מקום מיוחד בתוכנית הלימודים. ההכשרה המעשית מתקיימת בשירותי רווחה מגוונים מאזור הדרום ועד המרכז, ובנוסף קיימת אפשרות להתמחות בעבודה קהילתית.

בשנה א' בסמסטר א' ישתתפו הסטודנטים במספר ימים מרוכזים באופן קבוצתי כדי להכיר באופן ראשוני את שירותי הרווחה בדרום, בכל מיני תחומים. הסטודנטים יפגשו עם עובדים סוציאליים, מטופלים ומנהלי שירותים. בסמסטר ב' ילמדו הסטודנטים את הקורס "אירגוני החברה האזרחית" ובצמוד לו בהכשרה מעשית ישתתפו במספר סיורים בארגונים העוסקים בחברה האזרחית. כחלק מהקורס ומההכשרה מתקיים יום אוריינטציה שהינו יום חובה כתנאי להשתתפות בקורס ובסיורים של ההכשרה המעשית. ההשתתפות בכל הסיורים הינה חובה ומהווה תנאי להשלמת החובות של ההכשרה המעשית. כל היעדרות ו/או אי השתתפות תגרור ציון נכשל בהכשרה של שנה א' ולא תאפשר מעבר לשנה ב'. למעט מקרים חריגים של מילואים, אשפוז, שיועלו לדין בוועדת הוראה מחלקתית.

בשנה ב', יקדישו הסטודנטים שני ימי עבודה מלאים (8 שעות ליום) להכשרה מעשית בשירותים השונים, כשמיקוד הלמידה הוא הפרט והמשפחה בסביבתם. ההדרכה לסטודנטים תינתן באופן פרטני ו/או קבוצתי. נוכחות חובה כתנאי לציון עובר ומעבר לשנה ג'.

בשנה ג', יקדישו הסטודנטים שני ימי עבודה מלאים (8 שעות ליום) כשמיקוד הלמידה הינו הפרט ברמת המיקרו וברמת המאקרו הקבוצה ו/או הקהילה. ההדרכה לסטודנטים תינתן באופן פרטני ו/או קבוצתי. בשנים ב' – ג' הסטודנטים ילמדו לזהות ולאבחן מצבים חברתיים, יתכננו תכניות התערבות בהתאם ויפתחו מיומנויות בשיטות ובמתודות שונות: הפרט, המשפחה, הקבוצה, הקהילה ושינוי מדיניות. נוכחות חובה כתנאי לציון עובר וסיום ההכשרה בהצלחה.

הערכת הישגים בהכשרה מעשית

הסטודנטים מוערכים פעמיים בשנה על פעילותם בהכשרה המעשית:

- הערכת בסוף סמסטר א'.
- הערכה בסוף השנה.

כללי מעבר בהכשרה מעשית

על מנת לעבור משנה לשנה יש לקבל ציון עובר בהכשרה בשני הסמסטרים. סטודנט שנכשל בסמסטר א' או ב', יופסקו לימודיו. במקרים חריגים ועדת הוראה מחלקתית תשקול את האפשרות לתת לסטודנט הזדמנות לשנת הכשרה נוספת ובמקביל יהיה עליו לחזור וללמוד את הקורסים בתחומי הפרקטיקה והמלווה את שנת ההכשרה. בכל מקרה, ההזדמנות לחזור ולהשלים שנת הכשרה תינתן פעם אחת בלבד.

נוכחות בימי ההכשרה היא חובה. במקרה של מחלה, מילואים או לידה יש להמציא אישורים מתאימים ליחידה להוראה בשדה. במידת הצורך, יתבקש הסטודנט להשלים ימים אלו בתיאום עם מקום ההכשרה ועם ראש היחידה. היעדרות לא מאושרת תוביל לכישלון בהכשרה המעשית.

סטודנטים שנכשלו על רקע של בעיות אתיקה, וועדת ההוראה במחלקה תדון בהמשך לימודיהם במחלקה.

ציון עובר בהכשרה מעשית הוא תנאי לקבלת התואר בוגר בעבודה סוציאלית.

אופן השיבוץ בהכשרה מעשית

בשנה א' : השיבוץ לשירותים יימסר לסטודנטים לפני תחילת שנת הלימודים.

בשנים ב' – ג' : הסטודנטים ממלאים טופס עדיפויות בסיומה של השנה הקודמת על פי רשימת תחומי עבודה בעבודה סוציאלית.

היחידה להכשרה מעשית אינה מתחייבת להיענות לעדיפויות הסטודנט אם כי נעשה מאמץ להתחשב בבקשת הסטודנט, כמו כן, ייתכנו שינויים במקומות ההכשרה, גם לאחר סיום העבודה על השיבוצים.

חשוב לציין:

נסיעות

האוניברסיטה משתתפת בהוצאות נסיעה למקומות הכשרה מחוץ לעיר בלבד בניכוי השתתפות עצמית של הסטודנט בגובה 100 ₪ לחודש על פי קבלות. את טפסי הנסיעות יש להגיש פעמיים בשנה – בסוף סמסטר א' ובסוף סמסטר ב' – עפ"י התאריכים שנמסרים בתחילת שנה. נוהל הנסיעות המפורט נמצא באתר המחלקה.

קוד לבוש להכשרה מעשית

יש להקפיד על לבוש הולם בהכשרה בהתאם לכללי השירות בו נעשית ההכשרה. כלומר להימנע מلبוש חשוף מאוד, נזמים בפנים ובחלקי הגוף, ולבוש העלול לפגוע ברגשות המטופלים.

כללי התנהגות : אתיקה מקצועית

במסגרת הלימודים וההכשרה המקצועית, חלים על הסטודנטים כללי ההתנהגות המקצועית והאתית כפי שנקבעו ב"קוד האתיקה המקצועית של העובדים הסוציאליים בישראל" ו"חוק העובדים הסוציאליים, 1996" וכן הקוד האתי של אוניברסיטת בן גוריון הנמצא באתר האוניברסיטה. כל מקרה של הפרת קוד האתיקה יובא לדיון בוועדת ההוראה של המחלקה, אשר תכריע לגבי המשך הלימודים של הסטודנט במחלקה.

יש לקרוא את "קוד האתיקה המקצועית של העובדים הסוציאליים בישראל" באופן מעמיק לפני תחילת ההכשרה המעשית ולחתום על כתב סודיות, השומר על פרטיות המטופלים והלקוחות אותם יפגשו הסטודנטים במהלך כל התואר.

הערות:

- במקרים מיוחדים בהם סטודנטים צריכים לפצל שנת לימודים, הם ילמדו קודם את הקורסים התיאורטיים ורק לאחר מכן ילמדו קורסים מתודיים והכשרה מעשית. פיצול תכנית הלימודים מחייבת אישור של ועדת ההוראה. על הסטודנטים המעוניינים בפיצול לפנות לוועדת ההוראה במכתב מנומק. הקורסים המתודיים וההכשרה המעשית הם קורסים צמודים שלא ניתנים לפיצול, אלא במקרים מיוחדים ובאישור ועדת ההוראה של המחלקה.
- דרך קביעת הציון הסופי בכל קורס היא בידי המרצה. המרצה יודיע לסטודנטים בראשית כל קורס בסילבוס על האופן שבו ייקבע הציון הסופי.
- נוכחות חובה בכל קורסי המחלקה. היעדרות ממוסמכת ומאושרת תינתן במקרים של: מילואים, לידה או אשפוז עקב בריאות. יחד עם זאת, סטודנט יכול להיעדר עד 20% מכלל השיעורים, להוציא הכשרה מעשית, בה אין אישור להעדרויות. היעדרות לא מאושרת מעל 20% עלולה לגרום לכישלון בקורס.
- סטודנטים אשר נכשלו בקורס חובה חייבים ללמוד את הקורס מחדש ולעמוד בכל דרישות הקורס. תלמידים לא יורשו לגשת רק לבחינה הסופית של הקורס. סטודנטים אשר נכשלו בקורס חובה לא יורשו להירשם לקורסים מתקדמים. האמור לעיל תקף גם לגבי קורסי בחירה. תלמידים הרוצים לשפר את הציון הסופי בקורס רשאים לחזור על הקורס בתנאים הבאים בלבד: אפשר לחזור על קורס פעם אחת בלבד. כלל זה חל גם על הכשרה מעשית. במידה והקורס שנתי, חייבים לחזור על שני חלקי הקורס. אם הקורס אינו מתקיים, או שיש בו מגבלות של קליטת סטודנטים או שינוי בתכנית הלימודים, ילמדו קורס אחר, בכפוף לאישור יו"ר ועדת ההוראה.
- סטודנטים שחזרו על קורס חובה ונכשלו גם בפעם השנייה - יופסקו לימודיהם במחלקה.
- סטודנטים אשר נרשמו לקורס ולא ביטלו את הרשמתם בתקופת השינויים של אותו סמסטר ו/או לא עמדו בדרישות הקורס, נחשב הדבר כאילו למדו את הקורס ונכשלו.
- על הסטודנטים למלא טופס סגירת תואר במחלקה לאחר קבלת כל הציונים בקורסים המחלקתיים. את הטופס ניתן למצוא באתר הפקולטה באינטרנט. משך הטיפול בבקשה לסגירת תואר יארך עד שבוע ימים. על הסטודנטים האחריות לטפל בנושאי שכר לימוד, ספריה והלימודים הכלליים. סטודנטים שלא טיפלו בנושאים אלו - בקשתם תתעכב במזכירות הפקולטה. יש לציין שהמחלקה איננה מטפלת בנושאים אלה.
- במהלך הלימודים הסטודנטים יחויבו להשתתף בימי עיון או כנסים אשר המחלקה מקיימת.

מרבית מקומות ההכשרה דורשים כיום תו ירוק (חיסון או תעודת מחלים) לפני הגעת הסטודנט/ית למקום ההכשרה. לא ניתן יהיה להסתפק בהצגת בדיקות שליליות. עליכם/כן להיערך לנושא מראש. סטודנטים/ית שלא יציג תו ירוק, לא יוכל להשתלב במקום ההכשרה ולא ניתן יהיה למצוא עבורו מקום חלופי, ולפיכך לא יוכל להשלים את שנת הלימודים.

תלמידי הכשרה מעשית במחלקה לעבודה סוציאלית באוניברסיטת בן גוריון בנגב מחויבים לציית לכל הוראות משרד הבריאות הנוגעים לעניינם.

חובה עליכם לקרוא את פרק תקנון הפקולטה לתואר ראשון